

Gleznas ceļos pa Daugavas ūdeņiem

Autors: ILZE BIČEVSKA

Augusta nogalē Vācijas pilsētas Melles mākslinieki Rozvita un Dīters Pentceki Jēkabpils mākslas skolā rīkoja preses konferenci, lai iepazīstinātu ar sava netradicionālā mākslas projekta «Gleznas upei» vai «Mākslas svētceļojums» darbiem un tā koncepciju.

Projekta pamatdoma — ļaut mākslas darbiem plūst kopā ar Daugavas ūdeņiem tik tālu, cik vien iespējams. Kad mākslinieki apmeklēja Daugavpili, viņus ļoti iespaidoja pilsētas vecais cietoksnis. Un, protams, pati upe. Mākslinieki daudz domājuši par Latvijas un Vācijas saistību vairāku gadsimtu garumā. Kā pēckara paaudzes cilvēki, arī viņi paši cietuši no tā sekām. Viņus aizrauj Latvijā notiekošais.

— Jūsu valsts patlaban atrodas lūzuma periodā. Ienāk ārzemnieki, nesdami savu kultūru, ietekmējami jūsu ekonomiku un vēlēdamies te gūt sev labumu. Jūsu valsts nesen iestājusies ES un patlaban svārstās starp nacionālo valūtu un eiro ieviešanu. Mums ir interesanti to vērot, — teic Rozvita Pentceka.

Jau divdesmit gadus Dīters Pentceks savu daiļradi koncentrējis uz renesanses mākslu. Viņam radusies sajūta, ka tā nav pilnībā nogādājusi līdz adresātam kristietības cilvēcības ideju. Tāpēc viņš nodevies renesanses mākslinieku gleznu citēšanai — no darba tiek ņemta viena detaļa, ko pārvērš atsevišķā darbā.

Lielformāta gleznas, oriģināldarbi jau sasnieguši Latviju. Vēl iepakotas, tās gaida dienu, kad varēs sākt ceļu pa Daugavu. Mākslinieki klātesošajiem dažus atvēra un parādīja. Piemēram, darbs «Māsu satikšanās» stāsta par trim sievietēm, kas katra atrodas savā dzīves posmā: jauna sieviete — topošā māte, sieviete brieduma gados un dzīves nogalē. Darbs «Ievainojums», kas ir viduslaiku gleznotāja Matiasa Grīnevalda darba par Jēzus krustā sišanu citāts, bijis izstādīts Melles baznīcā pirms Lieldienām.

Kopumā ceļu pa Daugavas ūdeņiem 11. septembrī sāks divpadsmit gleznas. Lai neizmirstu, tās ir speciāli apstrādātas. Mākslinieki saprot, ka pludināšanas ceļā būs sastopami šķēršļi: krāces, sēkļi, līči. Tāpēc nolēmuši tām sekot laivā. Viņi arī aicina vietējos iedzīvotājus izrādīt atsaucību un, pamanojot iekērušos gleznu, to atbrīvot. Tās, kas būs izgājušas visu garo ceļu un pārvarējušas šķēršļus, nonāks Salaspilī un 1. oktobrī tiks sadedzinātas ugunskurā. Tas notiks svinīgā pasākumā, kura laikā skanēs Prokofjeva, Mocarta un Vaska mūzika.

Pludināšanas ideja ir oriģināla, tā radusies abiem māksliniekiem kopīgi. Viņi ir sastapušies ar apkārtējo neizpratni par šādu būtībā dārgu oriģināldarbu peldināšanu ūdenī, kas tos, visticamāk, neatgriezeniski sabojās. — Maz jēgas no gleznām, kas guļ sakrautas grēdā. Tām jāiet pie cilvēkiem. Mākslai jārada emocijas, pārdomas un diskusijas, — uzskata Dīters Pentceks.

P. Drivnieka foto

«Brīvā Daugava»
05.09.2006.